

แนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
**Guidelines for school management with participation between schools and
communities of schools in Thung Saliam district Sukhothai Under
the Sukhothai Primary Educational Service Area Office 2**

บุญยณัฐ พลอยสีสังข์,
พิมพกา ธรรมสิทธิ์ และ วจี ปัญญาไส
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
**Poonyanud Ployseesung,
Phimphaka Thammasit and Vajee Panyasai**
Uttaradit Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: wantana.poppy@gmail.com

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็น และแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 25 คน ประธานกรรมการสถานศึกษา 25 คน กรรมการสถานศึกษา 25 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และครู 145 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน รวม 220 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) แนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ได้แก่ โรงเรียนให้ความรู้ในการส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชุมชน ดังนั้นด้านประเพณีและวัฒนธรรม เป็นเรื่องที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการปลูกฝังวัฒนธรรมให้กับผู้เรียน เน้นให้ครูในพื้นที่ และคณะครูส่งเสริมความรู้ให้กับเด็กๆ บูรณาการร่วมกับชุมชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม

วันที่รับบทความ: 20 มิถุนายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 1 สิงหาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 3 สิงหาคม 2565

Received: June 20, 2022; Revised: August 1, 2022; Accepted: August 3, 2022

คำสำคัญ: แนวทาง; การบริหารแบบมีส่วนร่วม; โรงเรียนกับชุมชน

Abstracts

This research aims to study the current condition, and necessary needs and management guidelines participatory educational institutions between the school and the community of schools in Thung Saliam District Sukhothai Province under the Sukhothai Primary Educational Service Area Office 2. The samples used in this research were 25 school administrators, 25 school chairmen, 25 school committees, obtained by selective selection, and 145 teachers, obtained by determining the sample size from the chart of the teacher. Jsy and Morgan, a total of 220 people, and 9 experts. The tools used for data collection were questionnaires and group discussion forms. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation and content analysis.

The results of the research were as follows: 1) Current conditions and necessity for participatory school administration between schools and communities. of schools in Thung Saliam District Sukhothai Under the Sukhothai Primary Educational Service Area Office 2, the overall level was at a high level, and 2) a guideline for educational institution management with participation between schools and communities. of schools in Thung Saliam District Sukhothai Under the Office of Sukhothai Primary Educational Service Area 2, which is a school providing knowledge in promoting the conservation of arts and culture of the community, Therefore, traditions and culture It is a matter for parents to cooperate in cultivating a culture for learners. focus on teachers in the area and teachers to promote knowledge to children integration with the community in cultural conservation

Keywords: Guidelines; Participatory Management School and Community

บทนำ

การศึกษานั้นถือได้ว่าเป็นรากฐานที่สำคัญในการดำเนินชีวิต และการสร้างความเจริญก้าวหน้า ในด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม เป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นในการพัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพ ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2562 มาตราที่ 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การศึกษาจึงมีบทบาทและความจำเป็นมากขึ้น และการศึกษาจะช่วยให้ทุกคนมีชีวิตที่ดี มีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2562 : 8) ในการพัฒนาศักยภาพของคน ในปัจจุบันแต่ละประเทศให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา เพื่อนำพาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทันยุคทันเหตุการณ์ต่างๆ และพร้อมต่อการแข่งขันได้นั้น ต้องอาศัยการลงทุน โดยพื้นฐานแล้วการลงทุนที่ให้ประสิทธิภาพมาก และยั่งยืนที่สุด คือการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นสิ่งที่สร้างความรู้ ความสามารถ และเป็นทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตที่จำเป็น ให้คนมีลักษณะนิสัยจิตใจที่ดีงาม มีความพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อตนเองและสังคม มีความพร้อมที่จะประกอบกิจการงานอาชีพได้ ซึ่งสอดคล้องและ

ต่อเนื่องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 มาตราที่ 7 ที่ว่าด้วย ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 มาตราที่ 27 ว่าด้วย ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งใน ส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และสืบเนื่องด้วย มาตราที่ 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน การจัดการศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้นั้นต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งแนวการจัดการศึกษานั้นต้องเน้นความสำคัญทางด้านความรู้ กระบวนการเรียนรู้ คุณธรรม และการบูรณาการให้เหมาะสม ผู้เรียนต้องมีความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและสถานศึกษาต้องร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน (ธนากุล สุปงกช, 2561 : 3)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ตระหนักถึงการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน (ดร.ณิ นนทสินธ์, 2556 : 65) เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษาเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพราะสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดชุมชนมากที่สุด โดยที่ผ่านมานั้นผู้ปกครองมักคิดว่าการจัดการศึกษานั้น เป็นหน้าที่ของครู และนักเรียนเพียงเท่านั้น เมื่อ

พานักเรียนมาเข้าเรียนแล้วก็เป็นหน้าที่และบทบาทของครูที่จะทำการอบรม สั่งสอนและขัดเกลานักเรียน โดย ลืมไปว่า ครูนี้นอยู่กับนักเรียนเพียง 8 ชั่วโมงต่อวัน แต่นักเรียนอยู่กับผู้ปกครองตลอดเวลา และถือได้ว่าเป็นครู ตลอดชีวิตของนักเรียน (ก้องเกียรติ รักธรรม, 2563 : 458-471)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สุโขทัย เขต 2 เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุง และพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนให้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างสูงสุด และเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลและ แนวทางในการวางแผนดำเนินงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลส่งต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนใน อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เมื่อจัดประเภทการวิจัย โดยพิจารณาจากระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็น และแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วน ร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในกระบวนการวิจัย เพื่อเก็บ รวบรวมข้อมูล ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ได้แก่ โรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จำนวน 25 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน ครู จำนวน 329 คน ประธาน กรรมการสถานศึกษา จำนวน 25 คน และผู้แทนกรรมการสถานศึกษา จำนวน 218 คน รวมทั้งสิ้น 597 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ได้แก่ โรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จำนวน 25 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน ประธานกรรมการสถานศึกษา จำนวน 25 คน ผู้แทนกรรมการสถานศึกษา จำนวน 25 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง และครู จำนวน 145 คน ซึ่งผู้ให้ข้อมูล ได้จากการใช้ตารางสำเร็จรูปในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejci and Morgan รวมทั้งสิ้น 220 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, ตำแหน่ง และอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งกำหนดคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือตามกรอบแนวคิด และทฤษฎี โดยการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา(Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการนิเทศภายใน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ศิษยานิเทศก์ จำนวน 2 คน ครู จำนวน 2 คน และตรวจสอบดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (IOC : Index Item Objective Congruence) ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.6 – 1.0 แล้วนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try Out) โรงเรียนในอำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.82

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูล เพื่อให้ได้รับข้อมูลหลักฐานถูกต้องครบถ้วนโดยใช้แบบสอบถามโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสวโขทัย เขต 2 และผู้อำนวยการโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสวโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสวโขทัย เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัย

2. จัดส่งแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ จำนวน 220 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ประธานกรรมการสถานศึกษา และผู้แทนกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสวโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสวโขทัย เขต 2 พร้อมแจ้ง link ของ google forms และ QR Code ของแบบสอบถามที่จะใช้เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสวโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสวโขทัย เขต 2 และตรวจสอบความถูกต้อง ถ้ามีการตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมให้ครบถ้วน เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาจัดเตรียมข้อมูลให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย และถูกต้องเป็นอย่างดี ก่อนลงมือทำการวิเคราะห์ข้อมูลสืบค้นหาคำตอบของหัวข้อปัญหาการวิจัย และคำถามการวิจัย ตลอดจนเลือกสถิติให้เหมาะสม และทำการวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสวโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสวโขทัย เขต 2 วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วม
อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วม
อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วม

อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วม

อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วม

อยู่ในระดับน้อยที่สุด

รวมถึงการหาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความจำเป็น (Priority Needs Index : PNI) โดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index : PNI ของนางลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (สุวิมล ว่องวานิช, 2550 : 279) ดังนี้

$$\text{PNI Modified} = (I - D) / D$$

เมื่อ	PNI Modified	หมายถึง	ดัชนีอันดับความต้องการจำเป็น
	I	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean) ของความต้องการจำเป็นนิเทศภายใน
	D	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพปัจจุบันนิเทศภายใน

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 2

จากการศึกษาในระยะที่ 1 ผู้วิจัยนำสภาพปัญหาและความต้องการในแต่ละด้านมาหาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น แล้วนำค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอันดับที่ 1 – 3 ของแต่ละด้านมากำหนดประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่มแบบออนไลน์ (Online Focus Group) (เก็จนก เอื้อวงศ์, 2563 : 23) ผ่านโปรแกรม Google meet ดังนี้

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ศึกษานิเทศน์ จำนวน 2 คน ครู จำนวน 2 คน ประธานกรรมการสถานศึกษา และผู้แทนกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

1. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขา การบริหารการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้องขึ้นไป
2. มีประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี
3. มีผลงานด้านการศึกษาเป็นที่ประจักษ์ เช่น ได้รับรางวัลครูดีเด่น ได้รับรางวัลหน่วยงาน ดีเด่น เป็นต้น

เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อรวบรวมข้อมูลแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 เป็นร่างประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งมีคำถามนำ คำถามหลัก และคำถามเพื่อสรุป โดยนำระดับสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นมาหาค่าดัชนีอันดับความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index : PNI) แล้วเลือกค่าดัชนีอันดับความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับ เพื่อมาหาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดการสนทนากลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็นในการหาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าร่วมการสนทนากลุ่มจากกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศน์ ครู ประธานกรรมการสถานศึกษา และผู้แทนกรรมการสถานศึกษา

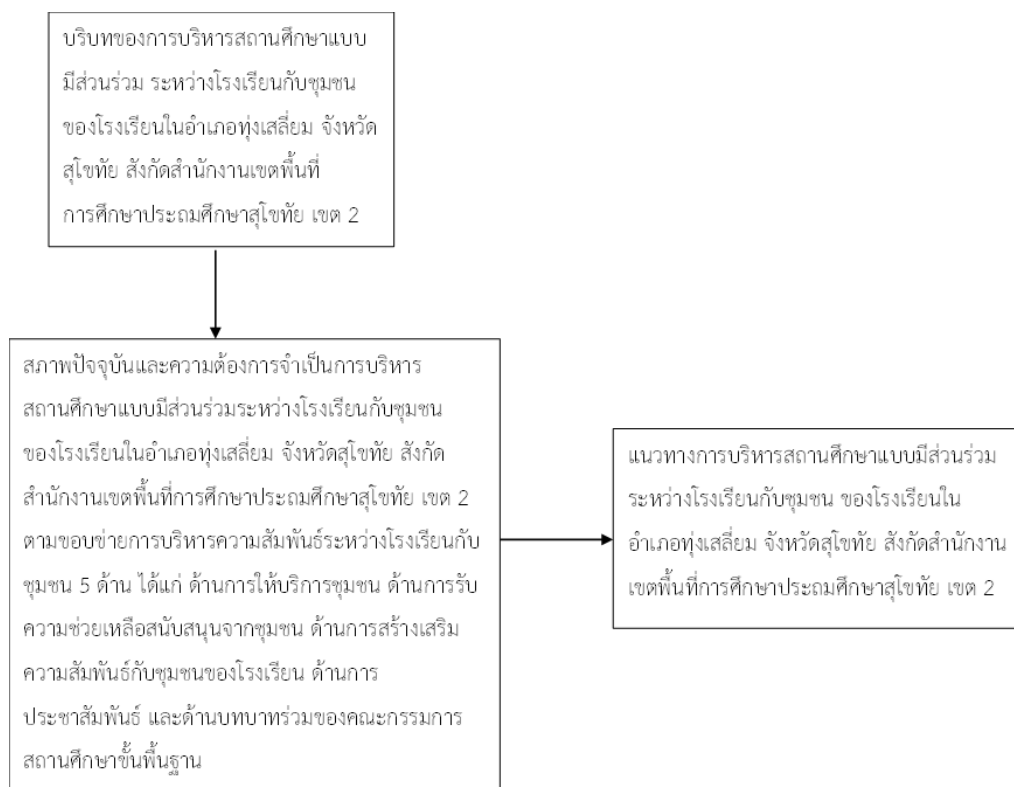
2. จัดการสนทนากลุ่มแบบออนไลน์ (Online Focus Group) (เก็จกนก เชื้อวงศ์, 2563 : 23) เพื่อระดมความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ดำเนินการในวันที่ 25 มิถุนายน 2565 โดยใช้โปรแกรม Google meet

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบข้อมูล เพื่อพิจารณาว่าข้อมูลที่เก็บรวบรวมมานั้นมีคุณภาพน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด และตรวจสอบความสมบูรณ์ ครบถ้วนของข้อมูล โดยการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) และวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ยึดเนื้อหาข้อมูลเป็นเกณฑ์ แล้วสร้างข้อสรุป เพื่อหาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเอาแนวคิดที่ได้จากการศึกษามาพิจารณาให้ครอบคลุม และลึกซึ้งซึ่งทำให้ได้กรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อใช้เป็นเครื่องบอกทิศทางในการดำเนินการค้นหาคำตอบ ให้กับปัญหาการวิจัย ดังแสดงตามภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม 1) เพศ เป็นเพศชาย จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2 เพศหญิง จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8 ตามลำดับ 2) อายุ มีอายุ 20 – 30 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ

19.1 อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 อายุ 41 – 50 จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5 อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 ตามลำดับ 3) ระดับการศึกษา มีระดับประถมศึกษา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 ระดับมัธยมศึกษา/ปวช./ปวส. จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 18.6 ระดับปริญญาตรี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4 ระดับปริญญาโท จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 ตามลำดับ 4) ตำแหน่ง โดยมีตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 11.36 ครู จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 65.92 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 11.36 คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 11.36 ตามลำดับ 5) อาชีพ โดยมีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 65.5 อาชีพเกษตรกร จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 18.6 อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 พนักงานลูกจ้างเอกชน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 อาชีพพนักงาน/ลูกจ้างรัฐบาล จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 ตามลำดับ และ 6) ประสบการณ์ในการทำงาน ทำงานไม่เกิน 5 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9 มากกว่า 5 ปี – 10 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1 มากกว่า 10 ปี – 15 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 มากกว่า 15 ปี – 20 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 มากกว่า 20 ปี – 30 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9 มากกว่า 30 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ภาพรวม

การบริหารสถานศึกษา แบบมีส่วนร่วมระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			ค่า PNI	การจัด อันดับ
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ		
1. ด้านการให้บริการชุมชน	4.822	0.701	มาก	4.818	1.434	มาก	1.046	1
2. ด้านการรับความ ช่วยเหลือจากชุมชน	4.335	0.629	มาก	4.326	0.601	มาก	- 0.045	3
3. ด้านการสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชนของ โรงเรียน	4.414	0.644	มาก	4.356	0.558	มาก	- 0.134	5

4. ด้านการประชาสัมพันธ์	4.486	0.602	มาก	4.487	0.556	มาก	-	4
							0.076	
5. ด้านบทบาทร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	4.330	0.562	มาก	4.418	0.558	มาก	-	2
							0.007	
โดยภาพรวม	4.477	0.627	มาก	4.481	0.741	มาก	0.784	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.477$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการให้บริการชุมชน ($\bar{x} = 4.822$) ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 4.486$) ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน ($\bar{x} = 4.414$) ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน ($\bar{x} = 4.335$) และด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{x} = 4.330$) ตามลำดับ ส่วนความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.481$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการให้บริการชุมชน ($\bar{x} = 4.818$) ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 4.487$) ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{x} = 4.418$) ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน ($\bar{x} = 4.356$) ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน ($\bar{x} = 4.326$) ตามลำดับ ทั้งนี้พิจารณาค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.784 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการให้บริการชุมชน ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม แนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2

1. ควรมีผู้ตอบแบบสอบถามเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่เพื่อที่จะได้ข้อสังเกต และข้อแตกต่างที่หลากหลายเกี่ยวกับทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. เพิ่มการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

3. โรงเรียนควรมีการประเมินกิจกรรมร่วมกับชุมชน ในด้านการประชาสัมพันธ์ กับชุมชน เพื่อที่จะนำผลการประเมินมาปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงาน

4. โรงเรียนควรส่งผู้แทนครูในการเข้าร่วมประชุมหมู่บ้านทุกครั้งเพื่อทราบถึงปัญหาต่างๆภายในชุมชน แลนำมาซึ่งการดำเนินการแก้ไขต่อไป

5.ส่งเสริมให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ในด้านกิจกรรมเข้าจังหวะ เพื่อเป็นการสร้างความบันเทิง ผ่อนคลาย ผักสมมติ และความสามัคคีในหมู่คณะ

ระยะที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 จำนวน 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการให้บริการชุมชน โรงเรียนให้ความอนุเคราะห์ในด้านการบริการให้กับชุมชน ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากรในการเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ เน้นให้ครูในพื้นที่ และคณะครูส่งเสริมความรู้ให้กับเด็กๆบูรณาการร่วมกับชุมชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม การให้บริการด้านอาคารสถานที่ สนับสนุนสถานที่ในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่นการออกกำลังกาย การใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ การใช้ห้องคอมพิวเตอร์ในการสืบค้น ให้บริการถ่ายเอกสารและใช้เทคโนโลยีร่วมกัน การใช้สนามกีฬาในการจัดการแข่งขันกีฬาของชุมชน ให้บริการห้องประชุม อาคารเอนกประสงค์ ในการจัดงานเลี้ยงและงานรับรองต่างๆของชุมชน

2. ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมีพัฒนาการที่เข้มแข็งเกิดจากความร่วมมือในทุกๆ ด้าน ของคณะกรรมการสถานศึกษา มีการคณะกรรมการส่วนร่วมในการเป็นผู้ร่วมวางแผน กำกับติดตามดูแลอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าทางโรงเรียนจะดำเนินการทางด้านไหนคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมดูแลและพัฒนา และในอีกหลายหลายด้าน เช่น การระดมทุนทอดผ้าป่า ร่วมแรงร่วมใจปลูกสร้างและอาคารปรีชาหาหรือในการร่วมประชุมต่างๆ ของชุมชน และโรงเรียน เป็นอย่างดี และมีส่วนในการตัดสินใจต่างๆ

3. ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน ในส่วนของวิทยากร ประชาชนชาวบ้าน เพราะในชุมชนจะมีวิทยากรค่อนข้างที่จะหลากหลาย หรือจากหน่วยงานอื่นๆ ที่มีความรู้เฉพาะทางเข้ามามีส่วนร่วมในการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับผู้เรียนรวมถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้ความรู้และอำนวยความสะดวกให้กับโรงเรียนและชุมชน ด้านประเพณีและวัฒนธรรม เป็นเรื่องที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการปลูกฝังวัฒนธรรมให้กับผู้เรียน เช่นการพ้อนประสาธไหว การตานก้วยสลาก ซึ่งเป็นประเพณีประจำท้องถิ่นของอำเภอทุ่งเสลี่ยม การได้รับการสนับสนุนเงินทุนและรายได้ตามกำลัง และตามลักษณะการประกอบอาชีพรวมไปถึงอุปกรณ์กีฬาต่างๆ ตลอดจนการร่วมแรงร่วมใจสร้างอาคารสถานที่ให้กับโรงเรียน

4. ด้านการประชาสัมพันธ์ ทางโรงเรียนได้มีการจัดการประชาสัมพันธ์ หลากหลายรูปแบบ เช่นการจัดทำป้ายนิเทศหน้าโรงเรียน และในห้องเรียนเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบรายละเอียดเกี่ยวกับบุตรหลานของท่าน นอกจากนี้ยังเป็นผลให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตัวของตนเอง การจัดทำป้ายนิเทศนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ปัจจุบัน ในระบบออนไลน์ มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆในเพจ Facebook ของโรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และติดต่อกับผู้ปกครองในแอปพลิเคชันไลน์ ในการปรึกษาหารือในเรื่องต่างๆ นอกจากนี้ผู้อำนวยการของโรงเรียนยังอยู่ในกลุ่มของไลน์หมู่บ้านเพื่อติดต่อประสานงานระหว่างชุมชนกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

5. ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน โรงเรียนให้ความสำคัญในการร่วมงานในหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นอำเภอหรือเทศบาล ในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การเข้าร่วมวันสำคัญของคณะครูที่ส่วนกลาง การสร้างฝายชะลอน้ำร่วมกับเทศบาลและชุมชน การเข้าร่วมสืบสานประเพณีและวัฒนธรรมในการทำบุญต่างๆ ในชุมชนไม่ว่าจะเป็นงานถวายเทียน ถิ่นข้าวสาก และอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ และแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ทั้ง 5 ด้าน พบว่า ภาพรวมของการศึกษาทั้ง 2 ประเด็นอยู่ในระดับมาก และเมื่อนำไปหาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความจำเป็น พบว่า ด้านที่มีค่าสูงสุดเป็นอันดับที่ 1 ได้แก่ ด้านการให้บริการชุมชน ทั้งนี้เป็นเพราะด้านการให้บริการชุมชนเป็นด้านพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์ให้กับชุมชน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ สภาพปัญหาและความต้องการไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากรในการเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ เน้นให้ครูในพื้นที่ และคณะครูส่งเสริมความรู้ให้กับเด็กๆ บุคลากรร่วมกับชุมชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม การให้บริการด้านอาคารสถานที่ สนับสนุนสถานที่ในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่นการออกกำลังกาย การใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ การใช้ห้องคอมพิวเตอร์ในการสืบค้น ให้บริการถ่ายเอกสารและใช้เทคโนโลยีร่วมกัน การใช้สนามกีฬาในการจัดการแข่งขันกีฬาของชุมชน ให้บริการห้องประชุม อาคารเอนกประสงค์ ในการจัดงานเลี้ยงและงานรับรองต่างๆของชุมชน ส่งผลให้การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน ด้านการให้บริการแก่ชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวนากร ปลอดภัย (2560 : 65) ศึกษาเรื่องการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอท่าทางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 พบว่าการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน ในอำเภอท่าทาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เพชรบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด มีการพึ่งพาอาศัยกันทั้งสองฝ่ายได้ประโยชน์ร่วมกัน นอกจากนี้ผู้บริหารยังเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาใช้บริการด้านอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมต่างๆ โรงเรียนเปิดให้ชุมชนสามารถเข้ามาใช้สนามกีฬาในการออกกำลังกายและเสริมสร้างให้ชุมชนห่างไกลยาเสพติด แต่เนื่องจากบางครั้งโรงเรียนมีงบประมาณไม่เพียงพอ ทำให้บางครั้งมีพื้นที่และอุปกรณ์ต่างๆ ไม่เพียงพอ บางครั้งโรงเรียนก็ขอความสนับสนุนในด้านงบประมาณหรือแรงงานจากชุมชน นอกจากนี้โรงเรียนยังได้ให้บุคลากร หรือนักเรียนออกไปช่วยเหลือชุมชนเมื่อชุมชนมีกิจกรรม ประเพณีต่างๆ รวมทั้งการออกไปพัฒนาท้องถิ่นในโอกาสต่างๆ อย่างสม่ำเสมอกับทางหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและได้รับการตอบรับจากชุมชนดีขึ้น

2. จากการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีประเด็นที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความจำเป็นที่มีค่าสูงสุดเป็นอันดับที่ 1 ได้แก่ โรงเรียนให้ความรู้ในการส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชุมชน ดังนั้น ด้านประเพณีและวัฒนธรรม เป็นเรื่องที่คุณปกครองให้ความสำคัญในการปลูกฝังวัฒนธรรมให้กับผู้เรียน เน้นให้ครูในพื้นที่ และคณะครูส่งเสริมความรู้ให้กับเด็กๆ บูรณาการร่วมกับชุมชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของธนากุล สิบงกช (2561 : 75) ได้ศึกษาเรื่องการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดหนองกระบอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่าการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดหนองกระบอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนวัดหนองกระบอกได้ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีบทบาทและส่วนร่วมในการส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น เช่น กิจกรรมแห่เทียนถวายเทียนและผ้าอาบน้าฝน กิจกรรมเวียนเทียนวันวิสาขบูชา เป็นต้น ดังนั้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

โรงเรียนควรมีวิธีการที่ทำให้ชุมชนทราบในขั้นตอนของการให้บริการชุมชนในการใช้แหล่งสืบค้นในการศึกษาหาความรู้และจัดให้มีบุคลากร หรือวิทยากรที่พร้อมให้ความช่วยเหลือและแนะนำข้อมูลทาง ด้านวิชาการแก่ชุมชน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

2.2 ควรศึกษาวิจัยตามความต้องการของผู้ปกครองนักเรียน หรือของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องและทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- เก็จจกน ก เอื้อวงศ์. (2563). การสนทนากลุ่ม : เทคนิคการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. 12 (1), 17-30.
- ก่องเกียรติ รักธรรม. (2563). การวิเคราะห์องค์ประกอบตัวบ่งชี้การบริหารแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ บวร (บ้าน วัด โรงเรียน) ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วารสารศิลปะการจัดการ. 4 (2), 458-471.
- ดรุณี นนทสินธ์. (2556). การมีส่วนร่วมในงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านบึงหอม อำเภอเขมราฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 2. หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์จังหวัดปทุมธานี.
- ธนากุล สุกงข. (2561). การรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดหนองกระบอกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วนากร ปลอดภัย. (2560). การบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอยาย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). แนวทางการนิเทศบูรณาการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่การนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.